

Geroezemoes

Over het boek

Auteur: Nina Claes & Yelena Schmitz

Illustrator: Ruth De Jaeger

Uitgeverij: De Eenhoorn

Over de makers

Nina Eleonora Claes heeft een brede artistieke interesse. Ze behaalde in 2017 een master in de audiovisuele kunsten (film) aan het KASK | School of Arts in Gent, maar naast haar liefde voor film heeft ze ook ervaring opgedaan in theater, dans, beeldende kunsten en fotografie. Die brede achtergrond stimuleert haar om verschillende takken uit de kunsten samen te brengen. Ze is medeoprichter van het artistiek collectief Norma vzw en stampte daar het multidisciplinair project “Geroezemoes” uit de grond.

Yelena Schmitz (1996) is schrijver, theater- en audiomaker. Ze behaalde de master Woordkunst op het Koninklijk Conservatorium van Antwerpen, en won in 2017 de Nieuwe Types Prijs voor het beste afstudeerwerk van een Nederlandstalige schrijfopleiding. Haar werk werd bekroond met de Korte Golf Radioprijs en de Deus Ex Machina Prijs voor het beste ultrakorte verhaal. Ze is medeoprichter van literair collectief ZINK, en werkt vaak samen met illustratoren, choreografen, beeldend kunstenaars, theatermakers en andere schrijvers. Voor “Geroezemoes” schreef ze het verhaal.

Ruth De Jaeger studeerde in 2016 af als illustrator aan het KASK | School of Arts in Gent. Van 2017 tot 2020 was ze de stadstekenaar van De Vooruit (nu: VIERNULVIER) in Gent. Ze tekent, schildert en maakt verhalen waarbij ze zich laat inspireren door de natuur rondom zich. Behalve boeken illustreert ze af en toe voor een krantenartikel of maakt ze een muurschildering of raamtekening. Ze geeft daarnaast ook Algemene Beeldende Vormgeving aan de Academie van Maldegem.

“Geroezemoes” is haar eerst geïllustreerde boek.

1. VOOR HET LEZEN

Kleine Willie woont in Solnistad, een ingeslapen stadje dat met heimwee terugdenkt aan de tijd dat het nog niet zo heet en droog was, en toen de populaire diva Esmeralda Jonagold nog optrad tijdens het lokale Fonteinensfestival. Esmeralda Jonagold is al jaren niet meer gezien. Tot taxichauffeur Norma haar op een dag herkent aan het station... Al snel staat Solnistad in rep en roer. Er wordt gezegd dat Esmeralda binnen enkele dagen weer zal optreden, dus wordt de hele stad in gereedheid gebracht. Maar is dat wel echt zo, of zijn het enkel geruchten?

Bekijk met de juryleden het boek.

- Wat zie je op de voorkant? Spreekt de grote, kleurrijke illustratie je aan?
- Wat denk je van de titel? Wat betekent “Geroezemoes”? (<https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/geroezemoes#>)
- Dit boek heeft blijkbaar drie auteurs. Heb je er een idee van hoe dat kan? (zie de achterkant van het boek voor het antwoord)
- “Met meeslepend hoorspel”, staat er. Is dat een plus voor jou of hoeft dat niet echt?
- Wat vind je van de korte inhoud (op de achterkant)? Die blijft redelijk vaag over het verhaal. Maakt dat je nieuwsgierig of lees je liever een concretere korte inhoud?

2. HET VERHAAL

2.1. Personages

- Wie is voor jou het hoofdpersonage in dit boek? Is het Kleine Willie? (In zekere zin wel, want we volgen een groot deel van het verhaal door zijn ogen, maar hij is geen typisch hoofdpersonage, want hij zet de actie niet in beweging, hij is meer een toeschouwer)
- Wie zou anders het hoofdpersonage zijn? (Esmeralda Jonagold? de stad Solnstad? geen hoofdpersonage?)
- Wat komen we te weten over Kleine Willie, waar hij woont, wie hij is? (zijn moeder is gestorven, van zijn vader weten we alleen dat hij Grote Willie heet; hij eet iedere middag bij Gigi en Germain, maar woont wel in een eigen huis; hij kan goed (en houdt van) rolschaatsen, tellen en dromen)
- Heb je het gevoel dat je Kleine Willie goed leert kennen in dit verhaal? Waarom (niet)?
- Zou je Kleine Willie in het echt willen leren kennen? Waarom (niet)?

In dit boek leren we de personages niet op een typische manier kennen. Wanneer een nieuw personage geïntroduceerd wordt, worden niet hun figuur of haarstijl omschreven, hoe hun leven er uitziet of bij wie ze wonen. Wel wat hun kleine kantjes zijn, hoe ze dromen, en waar ze een doordeweekse dag doorbrengen. Kies een of meerdere personages uit en lees met de juryleden het hoofdstuk waarin dat ene personage wordt of de meerdere personages worden voorgesteld. Bijvoorbeeld: Norma in hoofdstuk 3 of de kroonprinses in hoofdstuk 4.

- Wat komen we te weten over het personage?
- Waarom zouden de auteurs net dit over het personage willen vertellen hebben?
- Kan je je een goed beeld vormen van dit personage? Waarom wel/niet?
- Wat zou je nog over dit personage willen weten? Kan je bedenken waarom de auteurs het niet nodig vonden om dit te vertellen?
- Vind je dit een levensecht personage? Zou het personage echt kunnen bestaan?

2.2. Illustraties

- Hoe zijn de illustraties gemaakt? (geschilderd)
- Wat valt je op aan de schilderstijl? (grote vlakken, details aangebracht door middel van lijnen, veel ronde en golvende vormen, heel kleurrijk...)
- Hou je van die stijl?

Bekijk ook samen de coverillustratie.

- Wat vind je van het kleurgebruik?
- Zijn de kleuren realistisch? (personages: eerder wel / omgeving: eerder niet)
- Zou jij voor andere kleuren gekozen hebben? Zo ja, welke?

Op de Instagram-pagina van uitgeverij De Eenhoorn vind je een kleurplaat van die illustratie: https://www.instagram.com/p/CYTgrl9tG_J/?fbclid=IwAR1jGqJOV0Ti5RGX0ohk5H5-5VC7zu9-AQy4cxwzSIAdrWsnCTE1ogYLaf4.

- Wat maken de juryleden hiervan?

- Kies je voor eigen kleuren of hou je vast aan de oorspronkelijke? Waarom?
- Is het moeilijk om de oorspronkelijke kleuren los te laten? Of heb je een fijn idee voor een alternatieve versie?

2.3. Einde

“Toen het donkerder werd, ruimde iedereen af. Kleine Willie bleef als laatste aan tafel zitten. Hij probeerde te reconstrueren hoe het allemaal zo had kunnen lopen.” (hoofdstuk 19)

Lees met de juryleden de vragen die daarop volgen, de voorlaatste pagina van het boek.

- Kan jij de vragen beantwoorden die Kleine Willie zich stelt?
- Had jij verwacht dat het verhaal zo zou eindigen? Wat dacht jij dat er zou gebeuren toen de hele stad zich klaarmaakte voor het optreden?
- Welk personage heeft voor jou de belangrijkste rol gespeeld in het verhaal?
- Welke dingen uit dit verhaal zouden echt kunnen gebeuren? Welke niet?

3. VERWERKING

3.1. Creatieve opdracht: personages

→ Zoals je bij de kennismaking met de personages hierboven kon ervaren, zijn sommige passages in het boek net portretten in woorden. Kan je ook over jezelf een portret in woorden maken? Denk daarbij verder dan een typische voorstelling van jezelf waarbij je vertelt hoeveel broers en zussen je hebt of wat je hobby's zijn...

Denk eerder aan kleine dingen die iemand tonen wie jij echt bent. Bijvoorbeeld:

- Vanwaar komt jouw naam?
- Wie is je favoriete familielid?
- Wat is een gekke gewoonte van jou?
- Wat kan jij dat bijna niemand anders kan?
- Wat zou je heel graag ooit eens doen?
- Hoe verplaats jij je het liefst?

3.2. Thema: multidisciplinair project

“Geroezemoes” is een verhaal dat je op verschillende manieren kan beleven.

- **Een boek en een hoorspel**

Anders dan sommige andere hoorspelen bevat het boek het volledige verhaal en kan het volledig op zichzelf staan. Anderzijds zou je het hoorspel kunnen beluisteren zonder het boek bij te hebben.

- Heb je zowel het boek gelezen als naar het hoorspel geluisterd? Wat heb je eerst gedaan? Of heb je tegelijk geluisterd en gelezen?
- Hoe zijn beide gelijk aan elkaar en hoe zijn ze verschillend? (inhoudelijk is het verhaal hetzelfde en je kan dezelfde passages in beide terugvinden, maar de tekst is zeker niet identiek hetzelfde, de indeling en volgorde waarin alles verteld wordt verschilt zelfs licht)
- Waarom zouden beide niet identiek zijn, denk je? (het verhaal is voor elk medium zo uitgewerkt dat het zo goed mogelijk tot zijn recht komt)
- Vind je dat beide elkaar aanvullen of kan het een best zonder het ander?
- Heb je het meest genoten van het boek of van het hoorspel? Is het meestal zo dat je dit genre verkiest? Of is er een andere reden waarom je bij dit verhaal dit genre het beste vond?

In de bijlage bij de inspiratiefiche vind je twee recensies die er een andere mening op na houden.

De recensent van Pluizuit was niet zo enthousiast over zowel boek als hoorspel, de recensent van Pluizer wel. Leg de argumenten van beide voor aan de juryleden.

- In welke argumenten herken jij je het best?
- Wil je graag nog eigen argumenten aanvullen die nog niet genoemd zijn? Welke?
- Ben jij (overwegend) enthousiast over het boek? Waarom (niet)?
- Ben jij (overwegend) enthousiast over het hoorspel? Waarom (niet)?

- **Een theatervoorstelling**

- Bij het boek en het hoorspel hoort ook een theatervoorstelling. Dat aspect kan je de juryleden niet zelf laten ervaren. Je kan de juryleden wel laten fantaseren over hoe zo'n theatervoorstelling er zou kunnen uitzien.
- Wat stel jij je voor bij het decor?
  - Wat stel jij je voor bij de personages? Door wie worden ze gespeeld? Hoeveel acteurs zouden er nodig zijn?
  - Hoe zou je de regenbui kunnen nabootsen?
  - Zou jij naar de theatervoorstelling gaan kijken als je de kans had?

Misschien hebben de juryleden wel zin om zelf een scène na te spelen?

- **Een dansproject**

Opgelet! Dit project is niet afkomstig van de makers van het boek zelf, maar een eigen interpretatie door dans- en bewegingsplatform Passerelle: <https://www.passerellezw.be/geroezemoes/>. Het is echter een heel bijzonder voorbeeld van hoe breed je aan de slag kan gaan met een boek.

Bekijk eerst met de juryleden het resultaat van het project: <https://youtu.be/iyPAftMFDz0>.

- Wat kwam er bij je op toen je naar het filmpje keek? Vond je het mooi, boeiend, misschien wat vreemd...?
- Herkende je het verhaal in de dans? Vond je het filmpje een goede weergave van het verhaal?

Hierna kan je samen ook de making off bekijken: <https://youtu.be/T36OkVChscI>.

- Wat vind je van het idee om een verhaal uit te beelden in dans en beweging?
- Zou jou dat ook aanspreken? Zou je graag willen deelnemen aan zo'n project?

3.3. Thema: geruchten

“Een grappig en authentiek verhaal over de kracht en het plezier van verzinsels en geruchten”, zo wordt het verhaal voorgesteld.

- Over welke geruchten gaat het? (nog voor het verhaal begint, gaan er al talloze geruchten rond over Esmeralda Jonagold (hoofdstuk 1); dan groeit het gerucht dat Norma Esmeralda Jonagold gezien heeft (hoofdstuk 3) aan tot het nieuws dat ze zou zingen op het Fonteinifestival (hoofdstuk 5); daarna gaan de geruchten steeds verder (hoofdstuk 6); ook over de kroonprinses doen geruchten de ronde (hoofdstuk 11); op het einde zorgen de geruchten voor een korte toeloop aan toeristen (hoofdstuk 18))
- Zou dit echt kunnen gebeuren? Gebeurt het bij ons soms ook dat geruchten een eigen leven gaan leiden? Kan je een voorbeeld geven? (er zijn helaas tal van ernstigere voorbeelden te bedenken, maar zie dit artikel voor een lichtvoetig voorbeeld: https://www.gva.be/cnt/dmf20210820_94546513)
- Geloof jij altijd alles wat mensen vertellen? Of ben je voorzichtig met geruchten? Hoe kan je te weten komen of een gerucht al dan niet betrouwbaar is?

3.4. Creatieve opdracht: geruchten

Iedereen kent wel het spelletje waarbij je een zin doorfluistert, en het resultaat aan het einde een volledig gevormde zin blijkt. Je kan het spelletje iets anders uitvoeren om het nog wat interessanter en verhalender te maken:

- Verdeel de juryleden over het lokaal, zodat ze zoveel mogelijk buiten fluisterafstand van elkaar zitten.
- Verzin een startsituatie, bijvoorbeeld: “Ik zag daarnet <voeg bekende figuur in> in de bibliotheek zitten / aan de schoolpoort staan.” Vertel dit al fluisterend aan een jurylid.
- Het jurylid gaat nu naar een ander jurylid en mag in eigen woorden de situatie doorfluisteren (dus niet letterlijk, zoals in het oorspronkelijk spelletje de bedoeling is), en eraan toevoegen: “Volgens mij...”, gevolgd door een eigen interpretatie van de situatie.
- Dit jurylid gaat nu naar het volgende om hetzelfde te doen, enzovoort.
- Vraag aan het laatste jurylid om te vertellen welk verhaal is doorverteld, en wat diens interpretatie van het verhaal is.

3.5. Thema: droogte

Solnstad wordt getroffen door grote droogte en hitte. Wat kunnen de juryleden hierover vertellen?

- Herinner je je nog uit welke zaken je kon afleiden dat het erg droog en heet was in Solnstad? (er wordt vaak vermeld dat het heet is en dat het al jaren niet meer geregend heeft; mensen lopen de hele tijd te zweten)
- Wat zijn de gevolgen hiervan voor de stad? (bloemen en bomen verdorren, chocolade smelt, fontein
staan droog, mensen blijven binnen, niemand heeft een paraplu of regenjas)

Gebruik eventueel de fragmenten in de bijlage bij deze inspiratiefiche om de juryleden op weg te zetten.

We hebben zelf ook een droge en warme zomer achter de rug. De laatste jaren komt dit steeds vaker voor.

- Heb je het nieuws hierover gevolgd de voorbije zomer? Wat heb je hierover gehoord?
- Moest je bij het lezen van het boek hieraan denken?
- Zou je wel willen wonen in een stad waar het altijd warm en droog is? Of vind je het belangrijk dat het ook eens goed regent? Waarom?
- Is water kostbaar voor jou?

---

4. VERDER LEZEN

- De Baron vond Münchhausen / Wouter Deprez en Randall Caesar (ill.) (De Eenhoorn, 2020)
- Appartemens / Dimitri Leue en Tom Schoonooghe (ill.) (Lannoo, 2009)
- Fikkie de Firefighter / Stef Visjager en Kris Kobes (ill.) (Rubinstein, 2017)

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage Geroezemoes – recensies

	Eric Vanthillo, Pluizuit	Lieve Raymaekers, Pluizer
Verhaal	In 19 hoofdstukken lees je dit erg lang uitgesponnen verhaal met weinig spanning en actie. Het is niet gemakkelijk om je aandacht erbij te houden. Want het lijkt wel of alle ideeën van de makers in het verhaal moesten passen. Een strenge redactie had veel kunnen voorkomen, de helft of minder van wat je nu leest had voldoende geweest voor een pakkend en spannend verhaal.	De kritische houding van de auteur blijkt ook uit de naam die ze geeft aan het magazine over de sterren: Prietpraatjes; en aan het restaurant: Schone Schijn. Daartegenover staat de authentieke ervaring van een hele stad die zingt en danst in de regen, een regendans die zo'n indruk maakt op de kroonprinses dat ze erover brieven schrijft naar al haar collega's. Ook als lezer ben je helemaal meegesleept door deze ontlading, nadat je stap voor stap meegroeit in de spanning die gepaard gaat met alle voorbereidingen...
Illustraties	De speelse, licht naïeve prenten en de verzorgde uitgave maken veel goed, maar zij kunnen niet alles oplossen.	De heerlijke illustraties van Ruth De Jaeger dragen in even grote mate het verhaal. Zo valt de hitte en de stilstand van de eerste bladzijden te schrapen, krijgen de tekeningen een stripverhaalachtige vaart in de koortsige voorbereidingen, en wervelen de figuren en kleuren over de bladzijden bij de ontknoping.
Hoorspel	Bij dit alles hoort ook een hoorspel in 10 hoofdstukken dat je kan downloaden vanop de website van 'Norma vzw'. Dit hoorspel volgt de chronologie van het boek. Maar hier overheerst hetzelfde probleem: <i>trop</i> is te veel... Daarbij ook zijn de stemmen onevenwichtig en te weinig geschoold voor een boeiend hoorspel.	Het boek geeft je ook toegang tot een hoorspel. Op een zeer aantrekkelijk vormgegeven website kan je luisteren naar tien afleveringen van een vijftal minuten. Hier is niet gewoon het verhaal voorgelezen, maar een echt hoorspel gemaakt met achtergrondgeluiden, een gezongen lied, en verschillende stemmen die elk een rol spelen. Leuk om het verhaal opnieuw te beleven.

Bijlage Geroezemoes – fragmenten droogte

“Achter de hekken groeiden oude takken met verdorde bladeren. Er hadden ooit stokrozen en trompetbloemen aan de gevel gehangen, maar het had al maanden niet meer geregend en niemand gaf de planten water.” (hoofdstuk 1)

“Het was heet, zo snikkend heet, dat iedereen binnen bleef en niemand de trein nam.” (hoofdstuk 3)

“De fonteinen in de stad waren grote afvalhopen geworden, met papiertjes van kauwgum, stukken van kinderwagens, schelpen, slakjes, sigaretten, bladeren, pizzadozen en plastic emmertjes. Meester Egels had met de kinderen van de stad afgesproken om het afval op te ruimen. De laatste keer dat de fonteinen nog hadden geschitterd, was tijdens het Fonteinenfestival in 1997. Meester Egels zocht een manier om de fonteinen terug te laten sproeien. Water was te kostbaar om zomaar in een fontein te gieten.” (hoofdstuk 6)

“Het zomerhuis was de enige plek waar je een beetje kon schuilen voor de hitte. Er stonden veel grote bomen, maar lang niet meer zo veel als vroeger. Ooit hadden er eekhoornfamilies en knaagdieren gewoond, die huisjes maakten en zeldzame noten verzamelden. Veel bomen waren gekapt of omgevallen van de hitte.” (hoofdstuk 7)

“De Montolato draaide sinds zonsopgang op volle toeren. De werknemers moest kruiwagens met blokken ijs naar de koelkamer rijden. De nougatmeester zweette als een otter. ... Het hoofd was een perfecte kopie van haar hoofd, maar je zag dat de krullen slap werden, glanzend en plakkerig. De nougat begon te smelten.” (hoofdstuk 9)

“Gigi legde ijsblokjes in haar nek. Olle liep in zijn zwembroek naar het restaurant. Willie was aan het bidden voor de fontein. De treinrails smolten. De honden hijgden, speeksel druppelde uit hun bekken. Sheila wapperde met de krant.” (hoofdstuk 9)

“De mensen van Solnistad kenden geen regen, ze hadden geen paraplu's, geen regenjassen of poncho's.” (hoofdstuk 13)